

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, ponedjeljak 23. kolovoza 1915

Broj 46.

Izlazi svaki dan osim nedjelje poslije podne u Puli u nakladnji tiskari Jos. Krmpotić, Trg Custozza 1, gdje se nuzi tiskara, uređivač i uprava lista. Za uredništvo odgovara izdavač Josip Hlad, Telefon broj 50. Broj poštanske 36.615. Predplaćena iznosa 2 K 40 h mjesечно, 6 K tromjesečno, pojedini broj stane 6 katera. Otpisane računa se po 20 h jednostupni pretisak (3 mm).

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 21. augusta. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.
Neprijatelj se jučer ponovno jako opirao napredovanju austro-ugarskih četa na doljoj Pulvi i zapadno Visoko-Litovska. Može se doći na više mjesta do borbe na bojištu, tako kod obrane sela Tokari, koje je u čast Visoko-Litovsk, koje je mjesto bilo zauzeto nakon žestoke borbe i u čiji protu uporisti kod Klukovicja, kojega se zaposjela sedmogradna pješadija oko ponoći. Više puta probijeni i kod Timi-nke bačeni od njemačkih četa ispraznila su Rusi danas rano poziciju Pulve i uzdignuli su prema odsjeku Lješnje. Pred Brest-Litovskom smo ponovno suzili zajednički krug. Dok su saveznici napredovali na sječu Krzne, bacio je FML Ar-prijatelj se u obje strane ceste, što vodi u Viale proti utvrđenom pojasu. Naša na-čin mosne utvrde izgradnja pozicija severno Vladimir-Volniskja bila je ra-pona, gdje su naše čete potjerale ka-prijateljska odjeljenja. U istočnoj je-aliciji položaj nepromijenjen.

Talijanski bojište.
U Tirolu bio je dio naše tenelske po-zicije i utvrda na visoravni Lavarone i-Folgarie i također i jučer pod teškom tra-jućom vatrom. Talijanski pješadija poja-čana bersaljerima navaliła je uzaludno dva-puta na Monte Coston. Istotako b. je-odijeljen pokušaj odjela alpinača da na-preduju u području Schuderbača na kla-njaci Ferrame. U koruskom pogranicom-području traje očajna topovska paljba. Našim silovani nastajati jekih talijanskih sila-čina primorskom odsjeku Kobard-Tol-čini ostali su ponovno bez uspjeha. Na-ša na našu prsljaju poziciju na Vrsič-novila se na nepokobilivom ustrajaju-prijatelj se neprijatelj najmanje 800 ljudi. To-činska mosna utvrda bila je do danas o-čnoj pod žestokom topovskom paljbom, što su silijeha na Kozaršču četiri, a-uvise južnog ovog mjesta tri protiv-ka nastajati, koji su se svi slomili na-brositi naših žilavih četa. I proti našoj-pojici na rubu doberodbske visorani po-čeli su Talijani osamljeni bezuspješni-pojati. Inače traje tamo i na gorijeko-čnoj utvrdi topnička paljba. Jedan na-činski zračnih brodovlja obložio je Udine-nabima i požarnim strelicama. Svi su-zrakoplovi povratili neosteteeni natrag.
Beč, 22. augusta. (D. u.) Službeno se-javlja:

Rusko bojište.
Čete su generala Koveca ponovno bacile-prijatelja iz više pozicija te potjerale preko-čnice, što vodi iz Brest-Litovskog u

Bjelak. Vojska je nadvojvode Josipa Fer-dinanda pridobila uz ponovne bojeve kod Visoko-Litovsk na prostoru. Na tom mjestu, kao i zapadno Brest-Litovska i istočno Vlodave opire se neprijatelj že-stoko prodražajem saveznicima. Između Vladimir-Volniskog i Černovica položaj je nepromijenjen.

Talijanski bojište.
Na krašku je visoravan Doberodba top-nički neprijatelj jučer opet živahniju po-tničku paljbu. Navala je bersalgera na Monte dei busi slomljena vatrom u blizini naših pozicija. Sjeverozapadno visoravni navališe su Talijani u širokoj fronti, ali su bačeni djelomično u borbi prva o prsa ili ustavljeni nasom topničkom paljbom. Po-podne pucao je neprijatelj preko naših pozicija poljskim i teskim topništvom pa pojedine dijelove grada Gorice. Ponovni nastup na naše pozicije sjeverno Sela te noćna navala na Šoški most zapadno Tol-mina izjavilo se uz teške gubitke po-neprijatelja. U području Krna u prostoru Boveca i u Koruskoj granici zbile su se na nekim mjestima topničke borbe. Na ti-roskoj su fronti navaliła dva puta dva bataljona nakon dvadesetstane topničke priprave na gorske prelaze istočno Tre-sassi. Neprijatelj je sužbijen, te je izgubio 300 mrtvih i mnogo ranjenih. Paljba na-ša tvrde skupina Folgarie, Lavarone i Tonale traje izmjeničnom jačinom.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Hófer, podmaršal.

Izvještaj mornarice.
Beč, 22. augusta. (D. u.) Rekonosni-ražovanje uslanovio se 21. augusta rano, da su Talijani sasna napustili otok Pela-gružu, nakon što su uostili sve gradje-vine i obrambene zasade. Talijani zapo-vjednuše 11. jula otok, što ga obitavalu samo obitelji čuvara svjetionika te za opremishe radiotelegrafskom stanicom i obrambenim zasadama. Stacionirana je bila tamo također jedna podmornica. Po-slije naših letova te trokratna temeljita paljba našom flotilom nanijese neprijatelj teške gubitke na ljudima i valjda ga uvje-riše, da strategično-taklična vrijednost tog otočića nije lako velika, kako je neprij-a-teľ kod zauzeća istoga hito, da prikaže.

C. i kr. mornaričko zapovjedništvo.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 21. augusta. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.
Na zapadu nikakvih osobitih događaja. Istočno bojište.
Kod bitaka istočno Kovna zarobili smo 450 Rusa i zaplijenili 5 topova. Južno Kovna zapustio je protivnik također po-

ziciju na Jesiji, te je uzmakao prema is-toku. Kod Gudelle i Sienja zauzete su ruske pozicije na juris. U borbama za-padno Tikočima zarobljeno je 610 Rusa i zaplijenjena 4 pušcana stroja. Vojska Gallitzova zauzela je Bjelsk i bacila je Ruse preko lita. Kod skupine vojske ba-varkog princa Leopolda bio je slomljen obnovljeni otpor neprijatelja. Protivnik je od danas rano u daljnem uzmaku. Zarobljeno je preko 1000 Rusa. Pošto je li-jevo krilo skupnje vojske Mackensenev prodrio preko odsjeka Kotekva i Buga kod ušća Pulve, nastavio je neprijatelj također i na ovoj fronti uzmak. Pred Brest-Litovskom i istočno Vlodave učinjena su dalnja napredovanja.

Događaji na moru.
Nase su sile istočnog mora prodrle u rigijski zaljev, nakon što su iza nuno-grobnjnih, vješto položenih polja mina i zatvora mreža prokročile puteve nakon vise-dnevno teško postla čišćenja. Kod ovdje razvili borba predstraža bila je uništena ruska torpednjača razreda „Emir Bu-harki.“ Druge torpednjače, među njima „Novik“ i jedan veći brod bili su oštećeni. Kod uzmarka Rusa navečer 19. au-gusta u Mamsundu bile su ruske topnjače „Sivac“ i „Korejec“ nakon hrabre borbe potopljene po topovskoj paljbi i navali torpednjača. 40 ljudi posatke, među njima 2 časnika, djelomično teško ranjeni, mogle su naše torpednjače spasiti. Tri naše torpednjače oštećene su minama. Od ovih se jedna potopila, drugu smo mogli nasukati, a treću dovesti u luku. Naši gubici na momčadi su vrlo maleni.
Berlin, 22. augusta. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Istočno bojište.
Vojska Eichhornova napredovala je istočno i južno Kovna. Kod jurisanja po-zicije sjeverno jezera Zavitnja zarobljeno je 750 Rusa.

Vojska Gallitzova prodire naprijed preko željeznice Bialistok—Brest-Litovska, te je u završna dva dana zarobila 13 časnika i preko 3550 Rusa.

Skupina vojske bavarskog princa pre-koračila je pobjedonosno željeznicu Kies-selce—Visoko-Litovsk, te je odbacila dva-nas protivnika, koji se je ponovno suprot-stavio, iz njegovih pozicija. Zarobljeno je 3000 Rusa i zaplijenjena mnozina pu-šanih strojeva.
Navale njemačkih i austro-ugarskih četa na odsjecima Koterke, Pulve i Buga, ka-osto na Krni napreduju.
— Rhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 21. augusta. (D. u.) Glavni stan javlja:

Neprijateljske navale u okolici Anaforte odbijena je uz gubitke po neprijatelja.

Pred Arilburnjem i Sedilbarom ništa važna. Nase jermenske čete osvojile su u južnom Jemenu grad Lahaj, koji je od nevoliko vremena bio u engleskim rukama. Englezi su izgubili 100 mrtvih i ranjenih. Zaplijenili smo 4 topa, 5 pušanih strojeva i mnozinu ratnog materijala.

Carigrad, 21. augusta. (D. u.) Italija navijestila je Turskoj rat. Talijanski je pokliskar otputo-vaio.

Prekinuti diplomatski odnošaji između Turske i Italije.

Carigrad, 21. augusta. (D. u.) Tali-janski pokliskar notificirao je porti po na-logu svoje vlade predlom diplomatskih od-nošaja između Turske i Italije, je zahtij-jevo svoje putnice. Pokliskar je podopne otputovano. Porta je opozvala iz Rima tur-skog pokliskara. Zastupstvo interesa talijanskih državljana u Turskoj povjerenje je sjedinjenim državama.

Cadorna za sudonistvovanje u Dardanelima.

Zürich, 21. augusta. Prama vijesti „Stampe“ šef generalnog stožera, Cadorna, izjavio se za sudonistvovanje Italije u operacijama u Dardanelima, ali u ograničenom opreku.

Talijanski razočaranja.

Lugano, 22. augusta. Zadnje izrješite Cadorna talijansko novinstvo ni se ras-pravlja. Tu i tamo izbijaju gorke opaske opećenog razočaranja: Rusi uvijek uzimaju i gube materijal i zarobljenike. Englezi i Francuzi ne drže uvijek obećanja ni na fronti u Francuskoj ni u Dardane-lima, a Talijani ne samo da nisu još za-posejeli Trsta i Tridenta, već ni čitave i-Tolmuna. U listovima iz fronte gorije se tužbe u velikoj zimi. „Zima je naš naj-veći neprijatelj. Ona čini, da se ne mi-ćemo, ledimo se, dok je neprijatelj, koji je na zimu naučen u stanju da uspjese ustraje u borbi.“ U zadnje je vrijeme moralo biti otpušeno više vojnika, kojima su se sledili prsti i udovi.

Italija i Balkansko države.

Zürich, 22. augusta. Turinska „Stam-pa“ javlja, da je talijansko ministarstvo vijeće u sjednici od prošlog petka stroje-ro važne zaključke tičuše se izvanjske politike. Glavno je, da se opet oživotvori balkanski savez, komu će se pridružiti i Italija. U Grečkoj je sve uzbuđenje, jer narod ne će da čuje ništa o tome, da se Bugarskoj bude što odstupi. I ministarska greška kriza se na konzultu brizljivo prati. Osobito bi Italija bila zadovoljna, da na krnilo vlada opet stupi Venecelos.
„Stampe“ donajze iz Sofije, da je u Nisu bilo važno ministarsko vijeće pod predsjedanjem kraljevica Aleksandra, —
— „To znam, da nije učinio.“
— „Onda bi samo parnica protiv oće-ve ostavine mogla pomoći, a ta ne će za vas imati uspjeha, jer nije uspjela ni protiv oca.“
— „Što će onda biti?“
— „To u naprijed ne znam. O tom će odlučiti ostavinska rasprava, a o rjoj čete biti obavijesteni.“
— „Ja ću dati fiskalu punomoć, neka tu stvar tjera dalje, jer djeca moja mo-raju dobiti moje materinstvo.“
— „To vam je slobodno. — Je li vam se ovdje u kaznici po koji put surkio pred očima, kao što prije čina?“
— „Dok sam u samotnom zatvoru, zabunio sam se par puta i išao u ludnj samicu, a da ne znam ni sam kako. Ot-čak sam u skupnom zatvoru i radionici, gdje se više gibljem, od toga vremena mi se nije nikad pamet smutila. Mislim, da mi od posla kriv malo oslabi, pak me toliko ne muči. Po-čije čina nisam nikada oćutio onaj bijes, koji me nikada prije čina. Miran sam, radim i uzdam se, da će doći vrijeme, kad budem pušten na slobodu.“
— Takovo je njegovo stanje sada, završuje dr. Seifert. Hoće li taj duševni mir pot-trajati? Sumnjam.
(Dalje slijedi).

predavanja dra Silovića o pijanstvu.

(Dalje).
„Nemoguće je, da vam je sudac tu u pripovijedao ovako, kako ja vi pri-prijetam.“
„Jeste, jeste, bio je tu i moj odvjet-čudac je tu pripovijetku pripovijedao nu proda mnom.“
„Ta vas pripovijetka ipak nije mo-potaknuta na grozni zaočin.“
„Ne, ja bih taj čin učinio bio i bez pripovijetke.“
„Možete li razjasniti, zašto ste ušli mačuhu?“
„Ja sam hito ubio samo oca. Kako ugo dogodilo, to ne znam.“
„A zašto ste oca ubili?“
„To sam morao učiniti.“
„Kako ste našli pomoć kod suda, dr-gog odvjetnika i fiskala, i nitko mi znao pomoći.“
„Od onoga dana, kad doznao, da je oca moje materinstvo oćio, nisam imao mira. Uvijek sam o tom razmišljao, kako bih dobio instvo.“
„Početka bio sam miran; ali kad vidio, s kakovim je to poteškoćama

i troškovima skopčano, postao sam stras-no uzrujan. Išo sam na posao; ali sam radi najmanje sitnice planuo kao ludjak.
U tvornici sjedala, gdje sam radio, re-kao mi je drugi moj, koji je radio do mene, da kao put poevenim kao rak, onda opet problijedim kao stijena. Re-kao mi, da ga je strah pogledati me, kad sam takav.“
„Ja sam osjećao, da bi u takovu času mogao ubiti svakoga, koji mi dodje u blizini ili koji me dirne.“
Rekao sam svom drugu, neka se uklo-ni, kad vidi, da sam uzrujan, da se ne bi kakvo zlo dogodilo.“
Kod kuće je sve strepilo predla mnom. Već ni malo djeteta nije smjelo plakati. Kad je zaplakalo, došlo mi je, da ga zgrabim i da ga razderem na komade.“
To su bile užasne muke za mene. Ja nisam mirno jeo, ni spavao, ni radio. Mislio sam, da će mi glavna puei i mo-ćak iscruiti, a nisam si mogao pomoći. Otac, koji je svemu tome bio kriv, nije htio da popusti. Osjećao sam, da ne mogu bijesu ne čući oteľ i da će se zlo dogoditi.“
Ono jutro sam se probudio rano. Jos nisam pravo bio ni budan, već me zgra-bio bijes na oca. Ustao sam i obukao se, da učinim svemu kraj. Uzeo sam sjekiru

i posao, da ubijem oca. Sreća da žena moja ni djeca to nisu primijetili. Da me samo jedno kusalao zaustavili, bio bih sve polukao sjekinom.
— Što se dogodilo, to već znate.“
— „Kako vam je bilo poslije čina i sada?“
— „Sada mi je odlomilo. Zatvor i tamnica nisu za mene tako teška stvar, kao one muke, koje sam trpio prije čina.“
— „Mislite li vi, da ste svojim činom pomogli sebi i svojoj djeci?“
— „Sebi nisam, a možda ni djeci. Ali ja mislim, da će sada moja djeca do-biti ono moje materinstvo, za koje sam se ja borio.“
— „Ne znam na koji način. Ono, što vi niste od oca dobili, nije sada postalo vaše ni dječije, nego je ostalo oćeo. Sada će ostavinska rasprava odlučiti, ko-ga će to zapasti.“
— „Ali to nije oćeo, nego moje ma-terinstvo. To moraju moja djeca dobiti.“
— „Sad ste opet ondje, gdje ste prije bili, naime borili se za vaše materinstvo, koje otac nije htio dati. Pače, sad je stvar još malo gora. Dok je otac živio, mogao je svoje volje to vama ili vašoj djeci pokloniti. Sad je to nemoguće, ako nije u tom smislu načinio oporuku.“

Giolitti otići će u Vichi, gdje će se sastati sa Tittengenom. Nadaju se, da će iza ovog sastanka Giolitti zauzeti novo držanje.

men. Sva je nada Rusu koncentrirana na Brest-Litovsk, nakon Novogeorgijevska i Kovna kao sljedeće jako uporište Rusi. Brest-Litovsk ima bi pasti tek oko 9. rujna.

Što bi nakon rata odstupila Turska Bugarskoj?

Poznato je da je Bugarska do nedavno vodila pregovore s Turskom, glede odstupanja zemljišta Bugarskoj, uz uvjet, da ova ostane neutralna.

Turska bi vojna bila na temelju dosadanih pregovora ustupiti Bugarskoj cijelu željezničku prugu Dedeagač sa stanicama Kara-Agač, Dimotika i Kulej Burgas. Buduća bi onda granica išla kroz Maricu, mimo Drinopolja (koje ostaje Turskoj).

Medjutim su bugarski poslanici naglo opozvani iz Carigrada u Sofiju.

Ratno zasjedanje njemačkog državnog vijeća.

Odmah na početku sjednice ustaje referent Werstap i iznosi prijedlog komisije, da preda kući na odobrenje zajam od 10 milijarda maraka državnog zajma. Nakon popratnog i burnim odobravanjem primjerno patriotskog govora diže se tajnik državne riznice dr. Helfferich, veleći, da su ratni troškovi izvanredni, te iziskuju do 2 milijarde mjesečnih izdataka, dakle za trećinu viši od ukupnih izdataka za cijelo ratno razdoblje 1870-71. Nalazimo se — veli dalje — u strašno teskim vremenima za cijelo Nijemstvo. Ne bismo bili dostojni ovog vremena, kad bismo dozvolili, da nas Nijemce — more gallico — protjeraju i pobijede. Izdržanje će rata za nas biti daleko teško nego li u ovoj drugoj godini nego li u prvoj. Hoćemo podnijeti sve žrtve, ali hoćemo da i konačno pobijedimo. Neprijatelji su mislili, da će nas prekomjernim brojem izmoriti i iscrpiti, medjutim možemo kazati, da su njihove namjere do danas premasile cilj. Tako dugo valja da se Nijemstvo bori za svoju njemačku i narodnu stvar, dok konačno ne pobijedimo.

Dnevni izdaci sviju zaraćenih država premašuju iznos od 300 milijuna maraka, što iznosi godišnje preko 100 milijarda. Od tog ukupnog iznosa otpada na Nijemce i njene saveznike do 30 milijarda, dok teret od 70 milijarda onosne četvrtini sporazum. Naše je ekonomsko stanje na dobrom stepenu razvitka, i mi se možemo uz jedinu Englesku da pozvalimo, da smo pokрили dobar dio ratnih troškova iz vlastitih riznica.

To valja, u ostalom da zahvalimo uvidjivosti germanskog naroda, čije su generacije vične željeznom nacionalnom uzgoju, pojmu dužnosti i discipline.

Uzalud njihova „proročanstva“ o nasem uništenju i rasejkanju; na ovom će se ko kostar čvrstom narodu Nijemaca rastići broj, množina njihova i njihov novac, jer Germanstvo Nijemaca je nepobjedivo.

(Ovo su zaista željezne riječi njemačkog rizičara za i o njemačkom narodu. Kamo sreće, kad bi mi za hrvatski narod mogli izreći ove zaista riječi značajnice po Nijemstvu! O. U.)

Nakon govora socijalnih demokrata, koji su skoro jednodušno odobrili i pristali uz većinu uzima riječ Poljak Sejda i veli: Mi smo razabrali iz govora državnog kancelara, na čem nam biti priznato pravo da nacionalni razvitak, život i starodrevnu kulturu, iz govora smo kancelarova sazabrali, da se dobro poljskoj i njemačkog naroda ne nalazi u međusobnom trenju.

Nije vrijeme, da nabrajamo „sve nepravde, koje su nam se prije nanasale, jer se čvrsto nadamo, da će se ustaliti i srediti svi politički odnosi između Poljaka i Nijemaca.

(Ovo su zaista željezne riječi njemačkog rizičara za i o njemačkom narodu. Kamo sreće, kad bi mi za hrvatski narod mogli izreći ove zaista riječi značajnice po Nijemstvu! O. U.)

Nakon govora socijalnih demokrata, koji su skoro jednodušno odobrili i pristali uz većinu uzima riječ Poljak Sejda i veli: Mi smo razabrali iz govora državnog kancelara, na čem nam biti priznato pravo da nacionalni razvitak, život i starodrevnu kulturu, iz govora smo kancelarova sazabrali, da se dobro poljskoj i njemačkog naroda ne nalazi u međusobnom trenju.

Nije vrijeme, da nabrajamo „sve nepravde, koje su nam se prije nanasale, jer se čvrsto nadamo, da će se ustaliti i srediti svi politički odnosi između Poljaka i Nijemaca.

(Ovo su zaista željezne riječi njemačkog rizičara za i o njemačkom narodu. Kamo sreće, kad bi mi za hrvatski narod mogli izreći ove zaista riječi značajnice po Nijemstvu! O. U.)

Nakon govora socijalnih demokrata, koji su skoro jednodušno odobrili i pristali uz većinu uzima riječ Poljak Sejda i veli: Mi smo razabrali iz govora državnog kancelara, na čem nam biti priznato pravo da nacionalni razvitak, život i starodrevnu kulturu, iz govora smo kancelarova sazabrali, da se dobro poljskoj i njemačkog naroda ne nalazi u međusobnom trenju.

Nije vrijeme, da nabrajamo „sve nepravde, koje su nam se prije nanasale, jer se čvrsto nadamo, da će se ustaliti i srediti svi politički odnosi između Poljaka i Nijemaca.

(Ovo su zaista željezne riječi njemačkog rizičara za i o njemačkom narodu. Kamo sreće, kad bi mi za hrvatski narod mogli izreći ove zaista riječi značajnice po Nijemstvu! O. U.)

Nakon govora socijalnih demokrata, koji su skoro jednodušno odobrili i pristali uz većinu uzima riječ Poljak Sejda i veli: Mi smo razabrali iz govora državnog kancelara, na čem nam biti priznato pravo da nacionalni razvitak, život i starodrevnu kulturu, iz govora smo kancelarova sazabrali, da se dobro poljskoj i njemačkog naroda ne nalazi u međusobnom trenju.

Nije vrijeme, da nabrajamo „sve nepravde, koje su nam se prije nanasale, jer se čvrsto nadamo, da će se ustaliti i srediti svi politički odnosi između Poljaka i Nijemaca.

(Ovo su zaista željezne riječi njemačkog rizičara za i o njemačkom narodu. Kamo sreće, kad bi mi za hrvatski narod mogli izreći ove zaista riječi značajnice po Nijemstvu! O. U.)

Nakon govora socijalnih demokrata, koji su skoro jednodušno odobrili i pristali uz većinu uzima riječ Poljak Sejda i veli: Mi smo razabrali iz govora državnog kancelara, na čem nam biti priznato pravo da nacionalni razvitak, život i starodrevnu kulturu, iz govora smo kancelarova sazabrali, da se dobro poljskoj i njemačkog naroda ne nalazi u međusobnom trenju.

Nije vrijeme, da nabrajamo „sve nepravde, koje su nam se prije nanasale, jer se čvrsto nadamo, da će se ustaliti i srediti svi politički odnosi između Poljaka i Nijemaca.

(Ovo su zaista željezne riječi njemačkog rizičara za i o njemačkom narodu. Kamo sreće, kad bi mi za hrvatski narod mogli izreći ove zaista riječi značajnice po Nijemstvu! O. U.)

Nakon govora socijalnih demokrata, koji su skoro jednodušno odobrili i pristali uz većinu uzima riječ Poljak Sejda i veli: Mi smo razabrali iz govora državnog kancelara, na čem nam biti priznato pravo da nacionalni razvitak, život i starodrevnu kulturu, iz govora smo kancelarova sazabrali, da se dobro poljskoj i njemačkog naroda ne nalazi u međusobnom trenju.

Nije vrijeme, da nabrajamo „sve nepravde, koje su nam se prije nanasale, jer se čvrsto nadamo, da će se ustaliti i srediti svi politički odnosi između Poljaka i Nijemaca.

(Ovo su zaista željezne riječi njemačkog rizičara za i o njemačkom narodu. Kamo sreće, kad bi mi za hrvatski narod mogli izreći ove zaista riječi značajnice po Nijemstvu! O. U.)

prema „U 12“, kao da ga tobož i nije zapalio. Medjutim ju je slijedio talijanski podmornik, koji je naglo izasao iz zaklona talijanske torpednjače i upravio svoju prema „U 12“.

Kad su se oba podmornika nalazila jedan drugom na domaku i cilju, otpali „U 12“ jedan torpeda prema talijanskom, ali ga ne pogodi. Iza tog se oba podmornika manevrirali naizmjenice oko nako cijelo pol sata, nastojeći jedan drugog torpedirati. Kod toga pridješe skoro na nekoliko metara jedan drugom daleko, ali su se uvijek znala međusobno uguhati. Talijanska je torpednjača bila inače uvijek spremna, da navalni na „U 12“, netom bi se ovaj pojavio na površini. Pri koncu je se ovaj torpeda prema pedelj sigurni cilj, dok je u isto vrijeme torpeda neprijateljskog podmornika zalivalo potpuno „U 12“. Ovaj se nagurno i za trenut potomno, a da se nije niti jedan inogao spasiti.

Srbija.

Dne 17. ov. mjeseca bila je održana skupština u prisutn kralja i prijestolonasljednika.

Na vijećanju se izjavila Srbija spremnom odstupiti Bugarskoj sve područje oko Monastira, Srbija, Ohrida, Istipa i Kocane. Srbski služben list „Samoupravu“ veli u svom broju od 14. o. m. p., da je prijedlog sporazuma za Srbiju velika čast.

Na skupštini je izjavio ministar pred-sjelnik Pašić sljedeće: Mi smo se priključili saveznoj odluci da vojno do konačne pobjede. Za uspješnu nastavu rata neophodno je potrebno sudjelovanje Bugarske, no koja ne će ni korak da poduzme u korist entente, dok ne dobije Maceoniju. Odklanjanje držanje Grčke prema ententnim vlastima ne može se smatrati kao njezina konačna odluka, što više može se sa stalnošću očekivati, da će ententa prema potrebi za i silom iznuditi sebi povoljnu odluku Grčke. Pašić sa zalašću konstatira, da su njegovi savjetnici grečkoj vladi (Gumarisov) u svrhu popunjavanja ostali bez uspjeha.

Na koncu primijetio Pašić, da su predložili entente od 21. srpnja takovog karaktera, da ne dozvoljavaju daljnje otežanje u tom pitanju. Ententa dala je naime sasvim jasno razumjeti, da odstupanje priprepnog teritorija Bugarskoj imade da uslijedi s njesta bez ikakvog otklivanja.

Svak odgovor, koji bi imao svrhu, da odgovori odluku u tom pitanju, smatrao bi se nepovjerenjem prema ententi, i ostavio li Srbiju osamljeno.

Na ovu izjavu Pašićevu, slijedila je odajla debata. Većina je bila tog mnijenja, da se ententi prepusti slobodna odluka u pitanju Bugarske, jer Srbi imadu povjerenje u ententu, koja će za stalno štiti i uvaziti srbske interese.

U političkim krugovima drži se, da odgovor Srbije ne će biti tako kategorizan kao onaj Grčke, pošto je Srbija osvjedočena da svaki neuspjeh entente šteti najprije nju sama. Cim Srbija odgovori na poslušnu notu, očekuje se s njesta jedna nova ententna nota.

Opet je utvrđenje, da će ententa forsirati svim silama ulaz Bugarske u savez, da može osvojenjem Carigrada paralizirati neuspjeha u Francuskoj i Poljskoj.

Gambrinus.

Čitamo u „Nene Züricher Nachrichten“ ovu zgodnu stvarcu:

U areditu grada Geneve nalazi se svicarova pivara, u kojoj se za vrijeme mira točilo hladno pivo u izobilju.

Odmah nakon što je buknuo rat, imetne Švicar oglas u novine o prodaji pivare. Nadje se, te ga kupi neki Genovljanin. Taj bujne, sarolike fantazije, kao svi njegovi zemljaci, dade si na ulazu nasliktati ogromnog Gambrinusa, sjedeći raskračenom nogama na buretu sa pjenom u svom iz vrhu u ruci. Buduć je Gambrinus previše nalio njemačkom bogu, te se to nije publici svihtalo, to je patrijotički gazla promijenio sliku tog njemačkog barbarina u sliku, koje se svima imala dopasti: nova je slika predstavljala razne krajnje Italije, koje osobito namaljavane svjetlim bojama priitječu u suret pod „austrijskim jurnom“ stanjenjem Trentinu i Istri. Iza rata će valjda opet povući svoj broda tog Gambrinusa i zastaviti ga na mjesto oslobodjenih ili neoslobodjenih zemalja?

Razne vijesti.

Osobna vijest. Kolarski poglavar u Krku, Dr. Karlo Lusina, premjenjen je e. kr. primorskam namjenstvu sada u Postojnu, a vodstvo kotarskog poglavarstva u Krku povjerenje je komesaru E. Muhi.

Uredovni jezik. Dopisni uređ salje, kako je poznato, svaki dan brojavke o položaju, koje su objelodanjene tako, da ih postanski uredi objese na vratima ili na zidu. U Puli su brojavke objelodanjene u njemačkom i talijanskom jeziku i tome nitko ne prigovara, samo svaki Hrvat zaljeva, da bi se ove brojavke objelodanjivale i u hrvatskom jeziku. Isto bi se ove brojavke moralo objelodanjivati u svim postanskim uredima Istre i u hrvatskom jeziku, a ne samo u talijanskom. Hrvati Istre žele, da im se uspiješe naše slavne vojske javu u njihovom jeziku, kao i drugim narodima.

Zdravstvene mjere. Akoprem se mjesec zdravstvene prilike mogu označiti kao izvrsne, zaljeva se ipak u sadašnjim vremenima, da svuda vlada najveća čistoća. Radi ovog uzroka je e. kr. tvrđavni komesar naložio strogu reviziju po svim gostionama i kavanama, koju od nekoliko dana čine e. kr. kolarski nadležnik Dr. Schiavuzzi i općinski liječnik Dr. Padovani. Ovom se je priilikom dosada ustanovilo da su gostione: „Alle tre Porte“ u ulici Giulia i, koje je vlasnik Dinjo Visovich i gostiona vlasnika Josipa Lapega u ulici Medolno 6, u tako blatnom stanju, da se ih odmah zaljeva. Oblasiti će dozvoliti da se ovi lokali opet otvore, kad se bude dokazalo, da njihova čistoća odgovara propisima higijene.

Pretprikladno do znanja. Konecu ovog mjeseca obustavit ćemo šiljanje lista svoj onoj gospođi, koja su nas zamolila, da im list šaljemo na ogled, te nam u ovo vrijeme ne budu poslali pretplatu. Istovremeno ćemo zastaviti list i svima onima, koji nam nisu podmirili pretplatu za ovaj mjesec. Molimo stoga sve one, kojih se ovu liću, da nam pošlju dužnu pretplatu.

Dobrovoljni prinosi.

Za hrvatske škole u Puli:
Naše je uprava primila te će proslijediti svrsi sljedeće prinosne:

Hrvatska Citagonica Altura K 20—
Usi, iste blagajnik 1—

Ukupno K 21—
Prije iskazano 1873—
Sveukupno K 1894—50

Za vojnike u talijanskoj fronti:
Župni uređ u Tinjani salje K 66—
koje darovao: 54 K župna crkva Tinjan, 4 K župničarvratelj Krizman, 4 K W. W. W., 2 K Marijina kongregacija i K Ursula Krizman, 1 K Lidija Turko

„Vicentini — mangia gatti.“

Jedan stari venecijanski epigram karakterisje nastavatelje četirju gradova venecijanske republike na ovaj puki 2400 dan način:

Veneziani — gran signori,
Padovani — gran dottori,
Veronesi — mezz matti,
Vicentini — mangia gatti.*

Knjige:

Vježbenica talijanskoga jezika za samouke.

Sastavio Barba Mate Balota iz Raše, Mariner od jedlampu, a sada pučak od „kavalarije od kraja“ u Graeu.

Cijena 1 kruna.

Krvava Košulja ili uspomena iz doline Raše.

Sjepvao Vladimir Nazor, e. kr. ravnatelj učiteljska u Kasvu, sada pučak ustaša u carskoj vojsci. Cijena 50 fl.

Prodaje se.

Papirnici Jos. Krmptić
(Uprava „Hrvatski List“)